

edice
výtvarná
dílna

Lucie Ulíková, Blanka Svobodová, Zdena Charvátová

košíkaření

C P R E S S

KOŠIKÁŘENÍ
KOŠÍKAŘENÍ

OBSAH

ÚVOD	3
MATERIÁLY A NÁSTROJE	4
SLABIKÁŘ	6
PROJEKTY	12
KRABÍČKA	12
UBROUSKOVNÍK	16
DÓZA NA KAPESNÍKY	18
PODNOS SE SLOUPKOVÝM UCHEM	21
PODNOS S ORANŽOVOU VLNOU	24
KROUŽENÁ OŠATKA	27
CIBULKA	30
SULEJMÁNEK – OŠATKA POTAHOVANÁ	33
HNÍZDEČKO – OŠATKA TAŽENÁ	36
KOŠÍK S BAREVNOU SPIRÁLOU	39
LOSOS RATANOVÝ	41
ŽELVIČKA LEVANDULOVÁ	45
VÁNOČNÍ HVĚZDIČKY	48
ANDÍLCI Z PÁSKŮ	52
VÁNOČNÍ RYBKA	55
ANDĚLSKÉ ZVONĚNÍ	57
O AUTORKÁCH	60

ÚVOD

Na začátku naší lásky k ratanu byl starodávný kočárek z půdy. Potřeboval lehkou renovaci, výplet byl polámaný, jenže jsme neznaly nikoho, kdo by jej opravil. A tak jsme se seznámily s pedigem. Kočárek získal nový bílý nátěr, peřinky z pruhovaného plátna a spícího andílka jménem Jakub. Postupně z něj vyrostla všechna naše robátka a naše domácnosti zaplavila další vlna pedigu, tentokrát v podobě nejrůznějších košů, ošatek a jiných ryze praktických věcí. S dílem však rostla chuť a odvaha experimentovat. Brzy jsme si začaly tradiční řemeslo přetvářet k obrazu svému. Na přání holčiček vznikaly postýlky pro panenky, kolébky a křesílka a nevyhnuly jsme se ani létacím balonům, letadlům a velrybám pro pány kluky. Poučily jsme se, že je dobré ctít staré řemeslo, leč vlastní inspiraci meze neklást. V této knize jsme pro vás vybraly několik jednoduchých a osvědčených nápadů, které zvládnete uplést i s minimem řemeslných zkušeností. Jedná se o základní typy vazeb a postupů, které můžete mezi sebou kombinovat. Na úvod přijměte několik rad sudiček Magrát do vašich košíkářských začátků:

I v tomto oboru platí, že méně je někdy více a v jednoduchosti je krása.

Lucie Věhová

Pravidelně opakovaná chyba se stává vzorem.

Helena Carrabová

Každý košík stojí vždy jednou stranou ke stěně.

Blanka Prosdová

PEDIG

Pedig je přírodní materiál, který se k nám dováží ze subtropického pásma. Jedná se o vzdušné kořeny palmy Calamus rotang. Jejich vnitřní dužina zbavená pevné lesklé kůry se nazývá pedig. Pro účely pletení je to ideální materiál. Velmi rychle absorbuje vodu, a tím se stane velmi pružným. Práce s ním je jednodušší než s jinými materiály a první úspěchy při práci přesvědčí i úplného začátečníka. Jeho výhodou je i délka prutů, která umožňuje využít pestrou škálu vzorů a náročnější druhy výpletů.

BARVENÍ PEDIGU

Základem ratanového vlákna je celulóza. Proto jsou k barvení pedigu vhodné všechny barvy určené na textil a dřevo. S úspěchem můžete využít širokou škálu přírodních barviv od slupek ořechů přes šťávu z bezinek až po některé druhy koření. Pro domácí barvení jsou nejvhodnější běžné textilní barvy, jako jsou značky Duha nebo Iberie. Do barvicí lázně můžete ponořit buď jednotlivé smotky pedigu, nebo celý upletený koš.

DRUHY MATERIÁLU

Pedig se prodává v mnoha průměrech, průřezech a síle materiálu. Kulaté pruty jsou k dostání v síle 1–10 mm. Ploché materiály lze koupit pod názvem band a šény. Band neboli pásky mají čisté ploché průřez. Na lícové straně jsou lesklé, na rubové hrubší. Šény se u nás prodávají v šířce 4 a 6 mm. V řezu jsou z jedné strany ploché, z lícové strany jsou zaoblené. Pomocí těchto plochých materiálů vám bude výplet rychle přibývat, a proto jsou příjemné pro vytváření větších objektů. Koupit se dá také pedig půlený, který je vhodný do některých zavírek, například na výztuhy ucha a samostatné rukojeti.

DALŠÍ MATERIÁLY

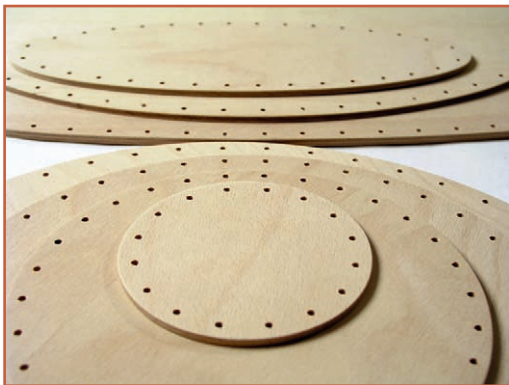
Vrbové proutě je v Evropě nejrozšířenější košíkářský materiál. Je mnoho druhů vrb, ale na pletení je nejvhodnější vrba košíkářská. Příprava materiálů je náročnější než u pedigu, po sklizni se proutě vaří, suší a před prací déle namáčí. K práci s vrbou je třeba větší fyzické síly a také nástroje jsou hrubší povahy. Má však krásnou medovou barvu a lesklý povrch. Elhar je světle zelená šňůra z mořské trávy, kterou kromě drobných ošatek potkáte ve výpletech plázevého nábytku. Abaka je hrubší materiál stočený z listů banánovníku a je vhodný k velkorysejším projektům s příchutí orientu. Dále se můžete setkat s výplety z kukuřičného šustí, slámy, bambusu, orobince, kůry a lýka atd.

MATERIÁLY A NÁSTROJE

PŘEKLIŽKOVÁ DNA

Tyto polotovary vám velmi usnadní práci. I úplný začátečník pak zvládne s minimem znalostí uplést krásný táč, krabici, ošatku nebo dózu na kapesníky. Na výrobu dna je nevhodnější překližka o síle 4 mm, ze které si můžete nechat vyříznout různé tvary. Důležité je, aby otvory byly od sebe vzdáleny 15–18 mm a průměr otvoru byl vždy o 0,5 mm větší než síla použitého pedigu. Při práci dbejte na to, abyste navlhčili pouze pedigový výplet. Dřevěná překližka se většinou máčením zkroutí. Překližková dna se dají dále barvit, lakovat nebo dekorovat různými technikami. Pro pletení z pedigu se dají použít i korkové kuchyňské podložky nebo speciálně vyrobená keramická dna.

NÁSTROJE A RADY

Pro práci s pedigem potřebujete zahradnické nůžky s ostrou špičkou. Výborné jsou speciální nůžky pro šlechtění bonsajů. Dále si opatříte ostrý nůž, šidlo, metr, provázek, kolíčky a tužku. Také se vám bude hodit pořádná pracovní zástěra a pár náplastí... Před prací je nutné materiál dobře namočit, nejlépe do vlažné vody, ve studené by vás zábly ruce a v příliš teplé vodě pedig křehne a více se láme. Čím silnější je průměr proutků, tím delší bude doba namáčení. Pro průběžné vlhčení materiálu vám dobře poslouží i rošitko na květiny. Výběr a kombinaci materiálů si předem dobře rozmyslete.

